

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ประเภทการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเป็นการศึกษาค้นคว้าหาข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ในเรื่องสภาพแวดล้อมภูมิทัศน์กับพฤติกรรมของผู้ใช้สวนสาธารณะระดับชุมชน โดยเลือกศึกษาในสวนเบญจสิริและสวนสันติภาพ ซึ่งใช้เป็นตัวแทนของสวนระดับดังกล่าว เพื่อศึกษาถึงสภาพปัจจุบันพฤติกรรมการใช้พื้นที่จริงของผู้ใช้สวน ลักษณะการแบ่งพื้นที่กับการกระจายตัวเพื่อการทำกิจกรรมในพื้นที่ รวมถึงปัจจัยทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้ในแง่การทำกิจกรรม โดยจะศึกษาถึงลักษณะสภาพที่เกิดของกิจกรรม (Setting) กับเงื่อนไขของพื้นที่ที่สัมพันธ์กับกลุ่มกิจกรรมของผู้ใช้รวมถึงลักษณะความพอใจต่อเรื่องต่างๆที่มีผลต่อการใช้ซึ่งสามารถสรุปเป็นลำดับของการดำเนินการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

3.1 เกณฑ์และการเลือกพื้นที่ศึกษา

เกณฑ์ในการเลือกพื้นที่ การศึกษานี้เป็นการศึกษาในสวนสาธารณะระดับชุมชนซึ่งสวนสาธารณะแบบนี้มีความหนาแน่นของผู้ใช้มากกว่าสวนสาธารณะระดับอื่นๆเป็นสวนที่มีการใช้งานแบบเข้มข้นซึ่งทำให้การออกแบบต้องมีความรอบคอบในการจัดแบ่งพื้นที่และการคำนึงถึงจิตวิทยาและพฤติกรรมในการใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกันมากกว่าสวนสาธารณะในระดับอื่นๆ (นิลบล คล่อง เกลสละ, 2543:13) ดังนั้นจึงพบว่าสวนดังกล่าวมีความเหมาะสมต่อการศึกษา ทั้งนี้สามารถสรุปถึงเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่ได้ดังนี้

1. เป็นสวนที่มีขนาดพื้นที่ประมาณ 20-40ไร่ ตามเกณฑ์การกำหนดพื้นที่สวนสาธารณะระดับชุมชน (Community Parks) ของกองสวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร (ปริญญา ฉายแสง, 2540:79)

2. เป็นสวนสาธารณะชุมชนแบบเปิด (ในที่นี้หมายถึงสวนสาธารณะทั่วไปในชุมชนแบบเปิด) มากกว่าแบบปิด (ในที่นี้หมายถึงสวนสาธารณะในชุมชนใหญ่เช่นโครงการบ้านจัดสรรต่างๆซึ่งผู้ใช้มีอยู่จำกัดและมักเป็นคนในโครงการเท่านั้น) เนื่องจากสามารถพบและสังเกตลักษณะของผู้มาใช้สวนและกิจกรรมที่ทำเพื่อนำมาเป็นข้อมูลการศึกษาได้มากและหลากหลายกว่าซึ่งเป็นผล

จากกลุ่มประชากรที่มากและมีความแตกต่างกันนั่นเอง อีกทั้งการศึกษานี้ต้องการข้อมูลในลักษณะทั่วไปของการใช้งานในสวน ไม่ต้องการการมีลักษณะเฉพาะของกลุ่มผู้ใช้งาน ซึ่งสวนแบบเปิดสามารถให้ข้อมูลในลักษณะทั่วไปได้ดีกว่า

3. สวนที่ใช้ศึกษาควรตั้งอยู่ในเขตเมือง (เขตชั้นกลางถึงชั้นในของกรุงเทพมหานคร) ในบริเวณย่านชุมชนที่มีความสะดวกต่อการเข้าใช้งานของคนเมืองทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและหลากหลายทั้งเรื่องประชากรและกิจกรรม

4. พิจารณาสวนที่ไม่ติดข้อจำกัด ในด้านการออกแบบพื้นที่ ซึ่งอาจมีผลทำให้เกิดข้อจำกัดต่อการใช้งานและลักษณะของกิจกรรม ซึ่งทำให้ไม่สามารถออกแบบพื้นที่ได้อย่างมีอิสระ เช่น กรณีของการมีสิ่งก่อสร้างที่ถูกอนุรักษ์เป็นโบราณสถาน หรือบริเวณพื้นที่ในสวนที่ติดข้อกำหนดพิเศษซึ่งอาจเป็นผลจากข้อกำหนดกฎหมาย หรือข้อบังคับพิเศษต่างๆ เป็นต้น

การเลือกพื้นที่ศึกษา สามารถพิจารณาการเลือกได้ดังนี้

1. สวนสาธารณะระดับชุมชน (Community Parks) ที่กรุงเทพมหานครได้จัดสร้างขึ้น และให้บริการมีอยู่ทั้งสิ้น 7 แห่งคือ สวนธนบุรีรมย์, สวนพระนคร, สวนหนองจอก, สวนสราญรมย์, สวนเบญจสิริ, สวนรมณีนาถ (กองสวนสาธารณะ, 2536: 27) สวนสันติภาพ (กรุงเทพมหานคร, สำนักผังเมือง, 2544: 50)

2. เกณฑ์ในเรื่องขนาดพื้นที่สวนอยู่ระหว่าง 20-40 ไร่

สวนธนบุรีรมย์	พื้นที่สวน	63.3	ไร่
สวนพระนคร	พื้นที่สวน	50	ไร่
สวนหนองจอก	พื้นที่สวน	35	ไร่
สวนสราญรมย์	พื้นที่สวน	23	ไร่
สวนเบญจสิริ	พื้นที่สวน	29	ไร่
สวนรมณีนาถ	พื้นที่สวน	29.93	ไร่
สวนสันติภาพ	พื้นที่สวน	20.8	ไร่

สรุปว่า สวนที่มีพื้นที่อยู่ในเกณฑ์พิจารณาดังกล่าวมีจำนวน 5 สวนคือ สวนหนองจอก, สวนสราญรมย์, สวนเบญจสิริ, สวนรมณีนาถ, สวนสันติภาพ

ตารางที่ 3.1 แสดงรายชื่อสวน, พื้นที่, จำนวนผู้ใช้สวนสาธารณะในวันธรรมดา และวันหยุด, ระดับของสวนสาธารณะ

รายชื่อสวน	พื้นที่ (ไร่)	เขต	พักผ่อน วันธรรมดา (คน)	พักผ่อน วันหยุด (คน)	ระดับ	หมายเหตุ
1. สวนลุมพินี	360	ปทุมวัน	7,000	25,000-30,000	District	อยู่ในย่านธุรกิจ มีหนาแน่นของประชากรสูง
2. สวนจตุจักร	190	จตุจักร	7,000	30,000	District	อยู่ในย่านชุมชนย่านการค้าสำคัญ มีประชากรหนาแน่นมาก
3. สวนหลวง ร.9	500	ประเวศ	500-1,000	5,000-10,000	City	ผู้เข้ามาโดยรถยนต์ส่วนตัว มีสวนพฤกษศาสตร์
4. สวนสราญรมย์	23	พระนคร	1,000-1,200	1,200-1,300	Community	อยู่ในย่านชุมชน เข้าถึงสะดวก
5. สวนน้ำบึงกุ่ม	350	บึงกุ่ม	200-300	400-500	District	อยู่ใกล้เคหะชุมชนคลองจั่น พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นบึงรับน้ำเหลือพื้นที่น้อย
6. สวนธนบุรีรมย์	63	ราชบุรีบูรณะ	600-700	4,000-5,000	Community	ผู้ใช้เป็นประชาชนในย่านใกล้เคียง
7. สวนพระนคร	50	ลาดกระบัง	400-500	800-1,000	Community	บริการชุมชนในละแวกใกล้เคียง
8. สวนหนองจอก	35	หนองจอก	100-500	150-200	Community	อยู่ในเขตพื้นที่โล่ง พื้นที่เกษตร
9. สวนเบญจสิริ	29	คลองเตย	1,500	3,000	Community	ตั้งอยู่ในย่านธุรกิจ มีลักษณะแออัด
10. สวนรมณีนาถ	29	พระนคร	1,000-1,200	1,500-1,800	Community	มีความหนาแน่นของประชากร และอาคารบ้านเรือนสูง
11. สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	140	จตุจักร	ไม่มีบันทึก	ไม่มีบันทึก	District	ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่รถไฟให้บริการกับประชาชนในละแวกใกล้เคียง
12. สวนสันติภาพ*	20	ราชวิถี	1,400-1,600	2,800-3,000	Community	ตั้งอยู่ในย่านชุมชน จุดเชื่อมโยงจราจรสำคัญ การเดินทางเข้าถึงสะดวก

ที่มา : กองสวนสาธารณะ หนังสือต้นไม้แห่งชาติ (กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., 2536) หน้า 27

* สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สวนสันติภาพ (6 ธันวาคม 2544)

3. เกณฑ์ในเรื่องตำแหน่งที่ตั้งอยู่ในเขตเมือง

สวนธนบุรีรมย์	อยู่ในเขต	ราษฎร์บูรณะ
สวนพระนคร	อยู่ในเขต	ลาดกระบัง
สวนหนองจอก	อยู่ในเขต	หนองจอก
สวนสราญรมย์	อยู่ในเขต	พระนคร
สวนเบญจสิริ	อยู่ในเขต	คลองเตย
สวนรมณีนาถ	อยู่ในเขต	พระนคร
สวนสันติภาพ	อยู่ในเขต	พญาไท

สรุปว่า สวนที่อยู่ในเขตเมืองมีจำนวน 5 สวนคือ สวนธนบุรีรมย์, สวนสราญรมย์, สวนเบญจสิริ, สวนรมณีนาถ, สวนสันติภาพ

เมื่อมาพิจารณาจากเกณฑ์ที่ได้สรุปมา จะพบว่ามีสวนที่ได้ตามเกณฑ์ดังกล่าว 4 สวนคือ สวนสราญรมย์, สวนเบญจสิริ, สวนรมณีนาถ, สวนสันติภาพ ซึ่งเมื่อนำมาพิจารณาในเรื่องของลักษณะการให้บริการจะพบว่าทั้ง 4 แห่งมีลักษณะการให้บริการคล้ายคลึงกัน แต่เมื่อพิจารณาถึงข้อจำกัดในการพัฒนาพื้นที่ จะพบว่าทั้งสวนรมณีนาถและสวนสราญรมย์จะมีพื้นที่อนุรักษ์ โดยจดทะเบียนโบราณสถานไว้ซึ่งอาจจะส่งผลต่อการจัดวางพื้นที่ได้ เมื่อเทียบกับอีก 2 สวน ดังนั้นจากเหตุผลและเกณฑ์พิจารณาดังกล่าวจึงสรุปได้ว่าสวนที่จะนำมาศึกษาโดยถือเป็นตัวแทนของสวนในระดับเดียวกันคือ

สวนเบญจสิริ ซึ่งมีพื้นที่ 29 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตย่านธุรกิจ บนถนนสุขุมวิท เขตคลองเตย และสวนสันติภาพ ซึ่งมีพื้นที่ 20.8 ไร่ ตั้งอยู่ในย่านชุมชนสำคัญและใกล้จุดเชื่อมโยงการจราจรสำคัญจุดหนึ่งของกรุงเทพมหานคร บนถนนราชวิถีและซอยรางน้ำ เขตราชวิถี

3.2 เกณฑ์การเลือกกิจกรรมที่ศึกษา

ผู้ศึกษาได้ออกสำรวจเบื้องต้นในสวนสาธารณะทั้ง 2 แห่งคือ สวนเบญจสิริ และสวนสันติภาพ เพื่อเก็บข้อมูลของกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ลักษณะของการใช้พื้นที่เพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งข้อมูลที่ได้นำมาพิจารณาร่วมกับ รายงานสรุปภาพรวมและกิจกรรมในสวนสาธารณะ 9 แห่งของกรุงเทพมหานคร โดย นักศึกษาภูมิสถาปัตย์กรรรมชั้นปีที่ 5 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (แผ่นแจกในวิชา 2504513 การวางแผนและออกแบบสวนสาธารณะและพื้นที่นันทนาการ, 2544) พบว่ามีชนิด

ของกิจกรรมที่เกิดขึ้นอยู่ในสวนสาธารณะแต่ละสวนอยู่ระหว่าง 14-25 กิจกรรมแตกต่างกันไป ดังนั้นในการศึกษานี้จึงได้เลือกกิจกรรมที่พบได้บ่อย มีผู้ใช้มากในแต่ละสวน เพื่อศึกษาถึงภาพรวมทั่วไปของการเกิดกิจกรรมในสวน จำนวน 20 กิจกรรม ทั้งนี้กิจกรรมดังกล่าวประกอบด้วย

กิจกรรมนั่งเล่น, ชมวิวทิวทัศน์	กิจกรรมนั่งอ่านหนังสือ
กิจกรรมนั่งคุยกับเพื่อน, คนรักหรือครอบครัว	กิจกรรมนั่งปิกนิก, ทานอาหาร
กิจกรรมนั่งชมผู้อื่นทำกิจกรรม	กิจกรรมเล่นเครื่องเล่น
กิจกรรมเล่นดนตรี	กิจกรรมให้อาหารสัตว์
กิจกรรมนอนหลับ	กิจกรรมนอนเล่น
กิจกรรมเดินออกกำลังกาย	กิจกรรมเดินเล่น, เดินคุย
กิจกรรมวิ่งออกกำลังกาย	กิจกรรมวิ่งเล่น
กิจกรรมเล่นกีฬาแบบเดี่ยว (เช่น สเกตบอร์ด, ซ้อมกีฬาคนเดียว เป็นต้น)	
กิจกรรมเล่นกีฬาแบบสังสรรค์ (ไม่เป็นทางการ เช่น ดีแมต, เตะบอลแบบเล่นๆ เป็นต้น)	
กิจกรรมเล่นกีฬาเป็นกลุ่ม (เช่น ฟุตบอล, ตะกร้อ, บาสเกตบอล เป็นต้น)	
กิจกรรมออกกำลังกายแบบออกแรง (เช่น แอโรบิค, ลีลาศ เป็นต้น)	
กิจกรรมออกกำลังกายแบบออกแรงน้อย (เช่น มวยจีน, โยคะ, กายบริหาร เป็นต้น)	
กิจกรรมด้านการเรียน, การศึกษา (เช่น ศึกษาพันธุ์ไม้, ฝึกหัดเขียน เป็นต้น)	

และเพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่ครอบคลุมประเด็นต่างๆจากกลุ่มผู้ใช้สวนสาธารณะ เพื่อนำมาศึกษาในเรื่องของสภาพแวดล้อมภูมิทัศน์ของพื้นที่ในสวนกับพฤติกรรมการใช้ จึงได้ศึกษาลงในรายละเอียดโดยเลือก 7 กิจกรรมที่ถูกพบได้มากและบ่อยในสวนสาธารณะมาใช้ศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับชนิดกิจกรรมที่พบมากในสวนสาธารณะโดยเป็นผลศึกษาของ อมรรัตน์ กฤตยานวิช (2531: 159-160) และปริญญา ฉายแสง (2540: 156-158) โดยทั้ง 7 กิจกรรมประกอบด้วย

กิจกรรมนั่งเล่น, ชมวิวทิวทัศน์	กิจกรรมนั่งอ่านหนังสือ
กิจกรรมนั่งคุยกับเพื่อน, คนรักหรือครอบครัว	กิจกรรมนั่งปิกนิก, ทานอาหาร
กิจกรรมเดินเล่น, เดินคุย	กิจกรรมวิ่งออกกำลังกาย
กิจกรรมออกกำลังกายแบบออกแรงน้อย (เช่น มวยจีน, โยคะ, กายบริหาร เป็นต้น)	

3.3 การศึกษาข้อมูลการสำรวจ

ประชากร คือกลุ่มผู้มาใช้พื้นที่ในสวนสาธารณะที่เป็นกรณีศึกษาของทั้ง 2 สวน ได้แก่ สวนเบญจสิริ และสวนสันติภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา มีการจัดเครื่องมือให้มีความเหมาะสมกับลักษณะข้อมูลที่ต้องการ โดยคำนึงถึงความสะดวกของผู้ให้ข้อมูล กลุ่มผู้ใช้งาน ความถูกต้อง รวดเร็ว คล่องตัวของผู้เก็บข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์พร้อมแผนผังสวน เพื่อให้ได้ข้อมูลจากกลุ่มผู้ใช้งานครบถ้วนในประเด็นรายละเอียดต่างๆ รวมถึงตำแหน่งหรือบริเวณพื้นที่ที่ทำการกิจกรรมของผู้ใช้งาน โดยมีการจัดเก็บแบบตามกลุ่มกิจกรรมจำนวน 7 กิจกรรมเพื่อนำมาเปรียบเทียบถึงความคิดเห็นต่อเรื่องของสภาพแวดล้อมทางภูมิทัศน์ที่เหมาะสมต่อกลุ่มกิจกรรมนั้น

2. แผนผังสวนเพื่อบันทึกกิจกรรมการใช้ในสวนสาธารณะที่เกิดขึ้นทั้งหมดในแต่ละช่วงเวลาการศึกษาและภาพถ่าย

ตัวแปรที่ตอบคำถามการศึกษา มีการพิจารณาถึงตัวแปรต่างๆ ที่มีความสอดคล้องกันในลักษณะต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาสู่ผลสรุปต่อการตอบคำถามการศึกษาได้ ประกอบด้วย

1. สภาพที่เกิดของกิจกรรม (Setting) คือลักษณะที่ปรากฏอยู่ของพื้นที่ทำการกิจกรรมต่างๆ ในสวนสาธารณะ (Physical Condition)

2. เงื่อนไขของพื้นที่คือเงื่อนไขด้านความรู้สึกของพื้นที่ทำการกิจกรรมต่างๆ ในสวนสาธารณะ (Perceived Condition)

3. ลักษณะส่วนบุคคลของผู้เข้ามาใช้พื้นที่สวนสาธารณะ

4. กิจกรรมต่างๆ ที่ผู้ใช้งานมาทำ

5. ความพอใจต่อลักษณะต่างๆ ของพื้นที่สวน ได้แก่ ความพอใจเพียงของพื้นที่, อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก, ความรู้สึกไม่แออัด และไม่ขัดแย้ง

3.4 วิธีการเก็บข้อมูล

แบ่งขั้นตอนดังกล่าวออก 2 ส่วนดังนี้

1. การสังเกตและบันทึกกิจกรรมการใช้พื้นที่ต่างๆของสวน (Observation) ผู้ศึกษาจัดทำแผนผังสวนทั้ง 2 แห่งเพื่อใช้บันทึกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในสวนตลอดทั้งวัน โดยเลือกบันทึกกิจกรรม 20 ชนิด นอกเหนือจากนั้นจะบันทึกเป็นกิจกรรมอื่นๆ ลักษณะการบันทึกผังพฤติกรรมมีการแบ่งช่วงเวลาในการบันทึกตำแหน่งผู้ทำกิจกรรมนั้นๆออกเป็น 5 ช่วงเวลาในหนึ่งวัน ซึ่งประกอบด้วย ช่วงเช้า เวลา 05.00-08.00 น. ช่วงสาย เวลา 08.01-11.00 น. ช่วงเที่ยง เวลา 11.01-14.00 น. ช่วงบ่าย เวลา 14.01-17.00 น. ช่วงเย็นถึงค่ำ เวลา 17.01-20.00 น. โดยการบันทึกกิจกรรมลงในผังกิจกรรม ผู้ศึกษาพร้อมทีมงานอีก 4 คนประกอบด้วยนักศึกษานักศึกษามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3, 4 ซึ่งได้รับการศึกษาและมีความเข้าใจกับสิ่งที่ต้องการศึกษาและวิธีของการบันทึกกิจกรรมได้เป็นอย่างดี จะแยกประจำอยู่ในสวนทั้ง 2 แห่งละ 2 คน เพื่อทำการบันทึกกิจกรรมรวมที่เกิดขึ้นในสวนทั้ง 2 แห่ง โดยผู้ศึกษาจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนไปในสวนทั้ง 2 แห่งเพื่อรวมสังเกตและบันทึกกิจกรรมของผู้ใช้สวนทั้ง 2 แห่งด้วย

2. การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยมีการสุ่มสัมภาษณ์ผู้ใช้แยกตามกลุ่มกิจกรรมที่ศึกษา การสัมภาษณ์จะเลือกสุ่มสัมภาษณ์ผู้ใช้ ขณะทำกิจกรรมหรือหลังจากทำกิจกรรมทั้ง 7 กิจกรรมแล้วเสร็จในเวลาไม่นาน ไม่เจาะจงในการเลือกผู้ถูกสัมภาษณ์ ไม่จำกัดช่วงเวลาและคุณสมบัติ โดยจะสัมภาษณ์ผู้ทำกิจกรรมนั้นๆอย่างละ 20 คนต่อสวนหนึ่งสวน ในการสัมภาษณ์ใช้ทีมงานเดียวกันเก็บข้อมูลจากทั้ง 2 สวน โดยผู้ศึกษาจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนไปทั้ง 2 สวนและรวมสัมภาษณ์ด้วย

3.5 ระยะเวลาการเก็บข้อมูล

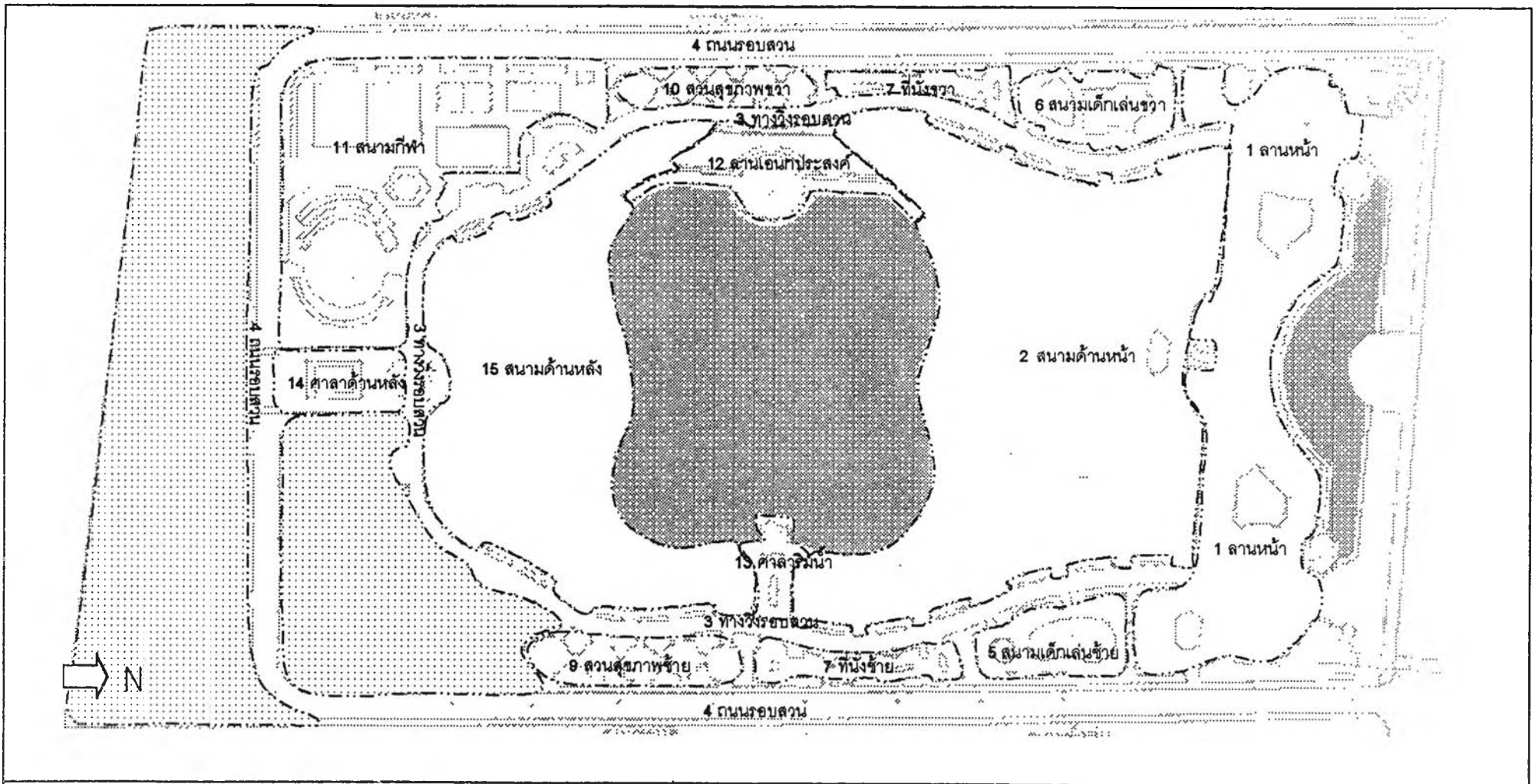
การเก็บข้อมูลใช้เวลาในวันธรรมดา 3 วันและวันหยุด 3 วันของเดือนธันวาคม พ.ศ. 2544 ต่อเนื่องไปจนเสร็จ สำหรับการเก็บข้อมูลจากแต่ละสวน โดยการเก็บบันทึกข้อมูลลงในแผนผังพฤติกรรมใน 1 วันแบ่งเป็น 5 ช่วงเวลา ช่วงเวลาละหนึ่งครั้ง จากช่วงเช้าถึงช่วงเย็นถึงค่ำ การเก็บข้อมูลของทั้ง 2 สวนทำในเวลาเดียวกันเพื่อควบคุมลักษณะช่วงเวลากิจกรรมและลักษณะสภาพอากาศทั่วไปให้เป็นไปในลักษณะคล้ายคลึงกัน เพื่อจะไม่มีผลแตกต่างต่อพฤติกรรมการใช้ทั่วไปของผู้ใช้สวน ส่วนการสัมภาษณ์จะสุ่มสัมภาษณ์กลุ่มผู้ใช้ของแต่ละกลุ่มกิจกรรม ในช่วงเวลาที่มีการ

ทำกิจกรรมดังกล่าวหนาแน่นทั้งนี้จากจำนวนรวมที่สัมภาษณ์ 20 คนต่อ 1 กิจกรรมต่อ 1 สวน จะแบ่งสัมภาษณ์ครั้งหนึ่ง 10 คนในวันธรรมดา และอีกครึ่งหนึ่งในวันหยุด เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มผู้ใช้ เนื่องจากการสังเกตและการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สวนทั้ง 2 แห่งพบว่ากลุ่มผู้ใช้ในวันธรรมดา และในวันหยุดจะเป็นกลุ่มผู้ใช้คนละกลุ่มแตกต่างกัน (เจ้าหน้าที่สวนสันติภาพ, สัมภาษณ์, 6 ธันวาคม 2544; เจ้าหน้าที่สวนเบญจสิริ, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2544)

3.6 การจำแนกพื้นที่ของสวนที่ใช้ในการศึกษา

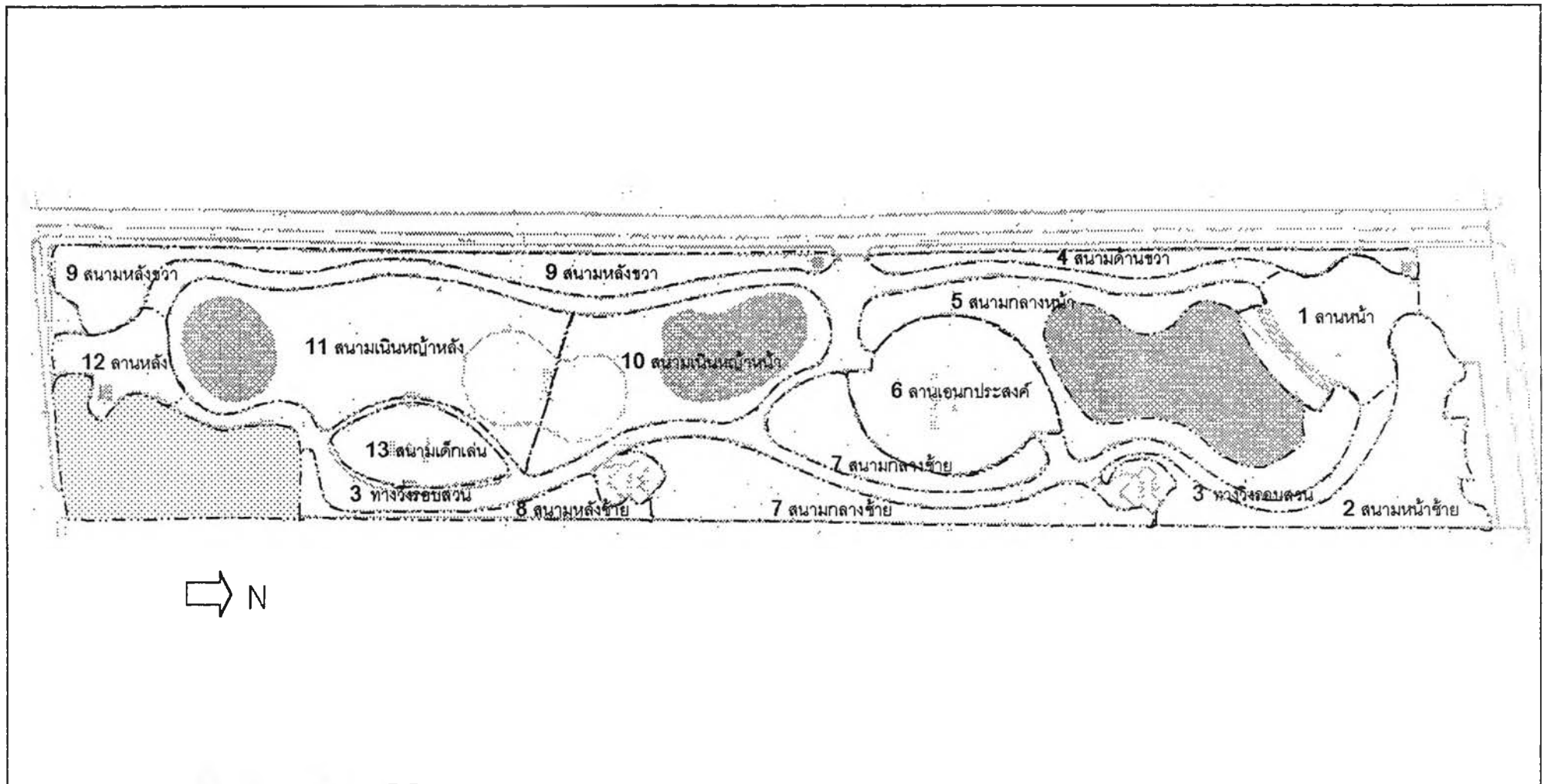
มีการจำแนกพื้นที่เพื่อใช้ศึกษาถึงกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้น ทั้งนี้โดยใช้การสำรวจเบื้องต้นและจากการศึกษาแผนผังสวน จำแนกพื้นที่ที่สามารถระบุตำแหน่ง ขอบเขต และมีลักษณะเป็นกลุ่มพื้นที่เดียวกันที่สามารถสื่อสารทำความเข้าใจให้กับผู้ใช้สวนสาธารณะนั้นเข้าใจได้ รวมถึงสอดคล้องต่อการศึกษา โดยในสวนเบญจสิริสามารถแบ่งพื้นที่ออกเป็น 15 ส่วน (ภาพที่ 3.1) ซึ่งพื้นที่ที่ไม่อยู่ในการศึกษานี้ได้แก่ พื้นที่ลานด้านหลังซึ่งในการสำรวจเบื้องต้น พื้นที่ดังกล่าวถูกใช้เป็ลานเพาะชำไม้ดอก ไม้ประดับของสวน และส่วนของอาคารและสระว่ายน้ำด้านหลังซึ่งถือเป็นพื้นที่เพื่อกิจกรรมเฉพาะ(ว่ายน้ำ) รวมถึงอาคารสำนักงานและบริเวณโดยรอบ ขณะที่ในสวนสันติภาพมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 13 ส่วน (ภาพที่ 3.2) ซึ่งพื้นที่ที่ไม่อยู่ในการศึกษานี้ได้แก่ อาคารสำนักงานและลานเพาะชำพืชด้านหลัง ทั้งนี้พื้นที่ที่ศึกษาของทั้ง 2 สวนได้แก่

พื้นที่ของสวนเบญจสิริ	พื้นที่สวนสันติภาพ
1. ลานหน้า	1. ลานหน้า
2. สนามด้านหน้า	2. สนามหน้าซ้าย
3. ทางวิ่งรอบสวน	3. ทางวิ่งรอบสวน
4. ถนนรอบสวน	4. สนามหน้าขวา
5. สนามเด็กเล่นซ้าย	5. สนามกลางหน้า
6. สนามเด็กเล่นขวา	6. ลานเอนกประสงค์
7. ที่นั่งซ้าย	7. สนามกลางซ้าย
8. ที่นั่งขวา	8. สนามหลังซ้าย
9. สวนสุขภาพซ้าย	9. สนามหลังขวา
10. สวนสุขภาพขวา	10. สนามเนินหญ้าหน้า
11. สนามกีฬา	11. สนามเนินหญ้าหลัง

สภาพแวดล้อมทางภูมิทัศน์กับพฤติกรรมของผู้ใช้สวนสาธารณะระดับชุมชน
 ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 แบบแสดง ภาพที่ 3.1
 ที่มา การสังเกตและสำรวจ

การแบ่งพื้นที่สวนแบบยูจลิรี

<p>สภาพแวดล้อมทางภูมิทัศน์กับพฤติกรรมของผู้ใช้สวนสาธารณะระดับชุมชน ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบบแสดง ภาพที่ 3.2 ที่มา การสังเกตและสำรวจ</p>	<p>การแบ่งพื้นที่สวนสันติภาพ</p>
--	----------------------------------

พื้นที่ของสวนเบญจสิริ (ต่อ)

12. ลานเอนกประสงค์
13. ศาลาริมน้ำ
14. ศาลาด้านหลัง
15. สนามด้านหลัง

พื้นที่สวนสันติภาพ (ต่อ)

12. ลานหลัง
13. สนามเด็กเล่น

3.7 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลของข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ ผู้บังคับทักกิจกรรมที่ได้จากการสังเกตในพื้นที่ มาทำการวิเคราะห์ โดยอาศัยหลักการทางสถิติและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง หาข้อสรุปในสภาพที่เป็นอยู่ เพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมในการใช้สวน กับสภาพแวดล้อมทางภูมิทัศน์ รวมถึงลักษณะความสัมพันธ์กับปัจจัยต่างๆ

ทั้งนี้ผลที่ได้สามารถนำมาสู่ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ถึงลักษณะสภาพแวดล้อมทางภูมิทัศน์ที่เหมาะสมต่อกลุ่มผู้ใช้ต่างๆ รวมถึงการใช้พื้นที่เพื่อกิจกรรมที่เหมาะสมกับสวนสาธารณะหรือพื้นที่ในลักษณะเดียวกันต่อไป